

PEISAJE ȘI CONTEXTE ACTUALE: UN TUMUL DE PĂMÂNT CERCETAT ÎN LOCALITATEA COADA IZVORULUI, JUDEȚUL PRAHOVA

Alin FRÎNCULEASA^a, Bianca PREDĂ^a, Angela SIMALCSIK^b, Octav NEGREA^a

^a Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova; e-mail: alinfranculeasa@yahoo.com, preda.biancaelena@yahoo.com, octavnegrea@yahoo.com

^b Centrul de Cercetări Antropologice „Olga Necrasov”, Academia Română – Filiala Iași; e-mail: angellisimal@yahoo.com

Keywords: tumuli, graves, 3rd millennium BC, Yamnaya, Turkic nomad grave

Abstract: The aim of this study is to provide extensive information regarding the results of the archaeological research carried out during the autumn of 2017 in Coada Izvorului locality, Mănești commune (Prahova County). Within less than two weeks, the Prahova County Museum of History and Archaeology excavated using mechanised equipment an earth mound with a height of 1.2 m and a diameter of 35 m. It contained a total number of three graves, two of which were prehistoric, dating from the first half of the 3rd millennium BC, while the third was assigned to the Turkic nomad populations from the beginning of the 2nd millennium AD. No grave goods were found in the prehistoric burials, however the later one had two iron items, respectively an arrowhead and a ring, both of which were poorly preserved.

Cuvinte-cheie: tumuli, morminte, mileniul al III-lea î.Hr., lamnaia, mormânt turanic

Rezumat: Scopul acestui studiu este de a oferi informații extinse cu privire la rezultatele cercetărilor arheologice derulate în toamna anului 2017 în localitatea Coada Izvorului (com. Mănești, jud. Prahova). În mai puțin de două săptămâni, o echipă de arheologi de la Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova a săpat, cu mijloace mecanizate, un tumul de pământ, înalt de aproximativ 1,20 m și cu diametrul de circa 35 m. În total au fost descoperite trei morminte, dintre care două preistorice, datate în prima jumătate a mileniului al III-lea î.Hr., și un al treilea atribuit populațiilor turanice de la începutul mileniului al II-lea d.Hr. Mormintele preistorice nu au avut inventar, iar în cel turanic se aflau două piese din fier, respectiv un vârf de săgeată și o verigă, ambele slab conservate.

MOBILE ȘI RITUALURI FUNERARE: O ENCLAVĂ ÎN NORDUL MUNTENIEI?

Datorită unei conjuncturi economice favorabile, în ultimii ani am reușit să cercetăm în regim de săpătură arheologică preventivă un număr de 19 tumuli dispuși în proximitatea municipiului Ploiești (jud. Prahova) (Pl. 11/2)¹. Aceștia li se adaugă mormântul izolat de la Târgșoru Vechi, care ar putea proveni tot dintr-un tumul². Dinamica economică a zonei cercetate s-a suprapus strategic peste **Polul de Dezvoltare a municipiului Ploiești** (61,165 ha), în care au fost incluse o serie de localități precum Ploiești, Băicoi, Boldești-Scăieni, Plopeni, Ariceștii-Rahtivani, Bărcănești, Berceni, Blejoi, Brazi, Bucov, Dumbrăvești, Păulești, Târgșoru Vechi și Valea Călugărească³. Unele dintre aceste localități sunt bogate în astfel de obiective arheologice, încă vizibile în peisaj: Ariceștii-Rahtivani (103 tumuli și patru dispăruți), Târgșoru Vechi (48 tumuli și patru dispăruți), Păulești (35 tumuli și doi dispăruți), Băicoi (29 tumuli, la care se adaugă unul dispărut și doi neidentificați), Blejoi (12 tumuli și trei dispăruți)⁴. Menționăm municipiul Ploiești, în care încă mai putem constata prezența unor

mobile (mai puțin de 10 din cele peste 40 existente), însă majoritatea au fost distruse în secolele XIX și XX de continua extindere a orașului și de procesul de industrializare⁵. Aflate în afara acestui cadru trasat economic, dar în același peisaj, amintim și localitățile Florești (35 tumuli și unul dispărut) și Măgureni (șase tumuli), la care adăugăm câteva mobile izolate marcate pe suporturi cartografice în localitățile Măgurele (patru tumuli), Boldești-Scăieni (un tumul).

Toate aceste obiective arheologice sunt dispuse în interfluvial Prahova-Teleajen, deși spre est limita pare mai curând terasa vestică a râului Dâmbu, afluent al Teleajenului. Ne aflăm în câmpia piemontană a Ploieștilor, în prelungirea terasei a II-a a Prahovei, într-un segment cu o altitudine medie de 150 metri⁶. Formațiunile care o alcătuiesc, de vârstă cuaternară, sunt reprezentate de loessuri, argile, argile marnoase, nisipuri argiloase, nisipuri grosiere și pietrișuri. Rețeaua hidrografică este dominată de râurile Prahova și Teleajen, cu afluenții Leotou și Dâmbu. Se individualizează în acest areal cernoziomurile cambice, cernoziomurile argiloaluvionale, cernoziomurile freatic-umede, solurile aluvionare și lacoviștile. Merită subliniat că

¹ Frînculeasa et alii 2017b, p. 30–31.

² Frînculeasa et alii 2015b.

³ Nedelcu 2013, p. 171; <http://www.ploiesti.ro/ADI/index.php>.

⁴ Frînculeasa et alii 2017a; de la predarea spre publicare a acestui studiu am mai identificat 15 tumuli.

⁵ Frînculeasa et alii 2017a, tabel 2, fig. 6, 7.

⁶ Niculescu, Velcea 1973; Buterez et alii 2016.